સૌરાષ્ટ્ર આસપાસ

અવકાશમાં નવો યુગઃ ભારતની ઉંચી ઉડાન

આકાશની અનંત ઊંચાઈઓ માનવજાતની જિજ્ઞાસા અને સંશોધનનું અંતિમ સીમાચિહ્ન રહી છે. અને હવે, અવકાશની દુનિયામાં એક ઐતિહાસિક વિદાય અને નવા ઉષ:કાળની શરૂઆતનો સમય આવી રહ્યો છે. આંતરરાષ્ટ્રીય અવકાશ મથક (આઈએસએસ), જે પાછલા ૨૫ વર્ષથી પૃથ્વીની ભ્રમણકક્ષામાં માનવીની મહત્ત્વાકાંક્ષાનો પ્રતીક બની રહ્યું છે, તે ૨૦૩૦માં તેની સેવા સમાપ્ત કરશે. ૧૯૯૮માં શરૂ થયેલી આ સાહસિક યાત્રાનો અંત ૨૦૩૧ની શરૂઆતમાં પેસિફિક મહાસાગરના નિર્જન પાણીમાં થશે. પરંતુ, આ વિદાય એક અંત નથી, બલ્કે અવકાશ સંશોધનના નવા, બહુધ્રુવીય યુગની શરૂઆત છે. ૨૦૩૫ સુધીમાં પૃથ્વીની ભ્રમણકક્ષામાં જૂના મથકને બદલે કુલ ૬ નવા અવકાશ મથકો સ્થાપિત થશે એવું અંદાજિત છે, અને આ નવી ફેરબદલીમાં ભારત પણ પોતાનું સ્વતંત્ર અવકાશ મથક સ્થાપીને મજબૂત સામેલગીરી નિભાવવાની તૈયારીમાં છે.આઈએસએસનો અંત એ વૈશ્વિક સહયોગની એક અદ્ભુત કથાનો સમાપ્તિ પછીનો પ્રકરણ છે. પરંતુ, આ પછીનો ભાગ એકથી વધુ રોમાંચક કથાઓ સાથે લખાશે. ચીનનું તિયાંગોંગ સ્પેસ સ્ટેશન પહેલેથી જ ભ્રમણકક્ષામાં સક્રિય છે અને તેનો વિસ્તાર ચાલુ જ છે. યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સ, યુરોપ, જાપાન અને કેનેડા સંયુક્ત રીતે ચંદ્રની ભ્રમણકક્ષામાં 'ગેટવે' નામનું નવું સ્ટેશન બનાવી રહ્યા છે, જે ૨૦૨૭માં લોન્ચ થવાની શક્યતા છે. યુરોપનો એરબસ લૂપ પ્રોજેક્ટ ડિઝાઇન તબક્કામાં છે. એટલે કે, વૈશ્વિક અવકાશ સંશોધનના નકશા પર નવા કેન્દ્રો ઉભરી રહ્યા છે.આ ઐતિહાસિક સંક્રમણમાં ભારતની ભૂમિકા નોંધપાત્ર અને સ્વાભિમાની છે. ઇસરો દ્વારા 'ભારતીય અવકાશ મથક' ૨૦૩૫ સુધીમાં તૈયાર થઈ જશે એવી યોજના છે. આપણા વૈજ્ઞાનિકો અને ઇજનેરો આ લક્ષ્ય સાધવા પર તલ્લીન છે. ચંદ્રયાન-૩ ની ઐતિહાસિક સફળતા પછી, આ આપણા અવકાશ સફરની એક સ્વાભાવિક અગ્રસરતા છે. આપણું પોતાનું સ્ટેશન મળે તેનો અર્થ હશે સંશોધન, ઉપગ્રહ નિર્માણ, માઇક્રોગ્રેવિટી પ્રયોગો અને ભવિષ્યની માનવબહુલ મિશનો માટે આપણી પોતાની સ્વતંત્ર ક્ષમતા. આ ફક્ત તકનીકી સિદ્ધિ જ નહીં, પણ એક રાષ્ટ્ર તરીકે આપણી વૈજ્ઞાનિક પ્રજ્ઞા અને આત્મનિર્ભરતાનું પ્રતીક બનશે.નવા અવકાશ મથકોનો ઉદય એ ફક્ત રાષ્ટ્રીય ગૌરવનો પ્રશ્ન નથી, તે માનવતાના હિતમાં સહયોગ અને સ્પર્ધાનો નવો સમીકરણ પણ રચશે. ગેટવે જેવા પ્રોજેક્ટ્સ બતાવે છે કે ચંદ્ર અને તેનાથી પરના સાહસો માટે વૈશ્વિક સાથ એટલો જ મહત્વપૂર્ણ રહેશે. ભારત પણ તેના શાંતિપૂર્ણ અને સહયોગી અવકાશ ધોરણો સાથે આ નવા જૂથમાં મહત્વપૂર્ણ ફાળો આપી શકે છે. એક તરફ જ્યાં આઈએસએસની વિદાય એક યુગનો અંત લાવશે, ત્યાં તે પૃથ્વીની ભ્રમણકક્ષા અને તેનાથી આગળના ક્ષેત્રમાં વધુ પડતી રમતગમતને પ્રેરણા આપશે.આખરે, આ સંક્રમણનો સમય દરેક ભારતીય માટે ગર્વ અને આશાનો છે. આપણું દેશ ફક્ત પૃથ્વી પર જ નહીં, પણ અવકાશમાં પણ આત્મનિર્ભર અને સંશોધનધર્મી બનવાની દિશામાં ઝડપથી આગળ વધી રહ્યું છે. ૨૦૩૫ સુધીમાં જ્યારે ભારતનું અવકાશ મથક આકાશમાં સ્થાપિત થશે, ત્યારે તે આપણી વૈજ્ઞાનિક મહત્ત્વાકાંક્ષાનું એક નવું સિંહપાસલું ગજવાશે. અવકાશનો નવો યુગ આવી રહ્યો છે, અને તેમાં ભારતની ભૂમિકા મહત્વપૂર્ણ અને ઉજ્જવલ હોઈ શકે એવી સંભાવનાઓ છે. આપણે આ ઐતિહાસિક સાહસના સાક્ષી બનવાનું અને તેમાં યોગદાન આપવાનું ભાગ્ય ધરાવીએ છીએ.

ધુમ્મસ આચ્છાદિત ભાવેણું....

ક્લિક કોર્નર - જતીન ડી. ઘેલાણી,

વરસાદની આગાહી સમયે શહેરનાં આકાશમાં ભારે ધુમ્મસ જોવાં મળતા જાણે આપણે કુલુ મનાલી જેવાં હિલ સ્ટેશન માં પહોંચી ગયા હોઈએ તેવું જોરદાર વાતાવરણ થઈ ગયું હતું. વહેલી સવારે જાણે આપણે ધુમ્મસની ઝપટમાં આવી ગયા હોય તેમ અનુભવાતા મોંનિંગ વોકર્સને મજા પડી ગઈ હતી અને કુદરતનાં આ પરિવર્તનને માણ્યું હતું.

ધારી લો એમાં વાંધો નથી, એને જ સાચું માની લો એમાં વાંધો છે...

કરંટ ટોપિક

રાજાએ વિશાળ પરિસરમાં શાનદાર મહાલય તૈયાર કરાવ્યો. આકાશ સાથે વાતો કરતો હોય એવો એ આલીશાન પ્રાસાદ હતો. એના પ્રવેશદ્વાર-વાતાયન વગેરે પણ રાજાએ પ્રાસાદ જેવા જ ઉત્તુંગ કરાવ્યા. પ્રવેશદ્વાર પર દ્વારને શોભે તેવું વિશાળ તાળું લગાવ્યું અને પરિસરમાં કોઈ આજ્ઞા વિના પ્રવેશી ન જાય તે માટે કડક ચોકી-પહેરો ગોઠવ્યો. એ પછી રાજાએ નગરમાં ઘોષણા કરાવી કે નૂતન ભવ્ય મહાલયના બંધ પ્રવેશદ્વારને આવતીકાલે સૂર્યોદય પછી જે વ્યક્તિ પ્રથમ ખોલશે અને અંદર પ્રવેશ કરશે તેને રાજા દ્વારા મહામંત્રીપદ અપાશે.

નગરના અનેક યુવાનો આ ઘોષણા સાંભળીને મહામંત્રી બનવાનું સ્વપ્ન જોવા લાગ્યા. સેંકડો લોકો સ્પર્ધામાં જોડાવા આતુર બન્યા. પ્રાસાદ પર લગાવાયેલું વિશાળ તાળું કઈ રીતે ખોલવું ? તેના ઉપાયો સૌ વિચારવા લાગ્યા. કેટલાક તો નૂતનપ્રાસાદના પરિસર સુધી પણ જઈ આવ્યા. દૂરથી જ ભવ્ય પ્રવેશદ્વાર અને તેના પર શોભી રહેલું વિશાળ તાળું દેખાતું હતું. વિરાટ પ્રવેશદ્વાર જોઈને જ ઘણાના મોતિયા મરી ગયા, તો વિશાળ કદનું યુનિક તાળું જોઈને કેટલાકને જાણે લકવો લાગી ગયો. કેટલાક લોકો ઉપાયો શોધી શોધીને થાકી ગયા. પણ કોઈ સંતોષકારક માર્ગ ન મળ્યો. એથી સ્પર્ધામાં જોડાવા ઈચ્છુક ઉમેદવારો ધીરે ધીરે ઘટતા ગયા.

બીજા દિવસે રાજા ખુદ સ્પર્ધાના સ્થળે ઉપસ્થિત હતા. સૂર્યોદય થવાને લગભગ અડધો કલાકનો સમય બાકી હતો ત્યારે માત્ર બે યુવાનો સ્પર્ધા માટે રાજા સામે ઉપસ્થિત થયા. બંને ઘણા ચિંતાતુર હતા. રાજા સાથે વાત કરવાની પણ બંનેને ફુરસદ નહોતી. એમાંથી એક યુવાન તાળું ખોલવાના પોતે વિચારેલા ઉપાયો યાદ કરવામાં વ્યસ્ત હતો. તો બીજો યુવાન તાળું ખોલવાના વિવિધ કિમિયા દર્શાવતું પુસ્તક વાંચવામાં વ્યસ્ત હતો. કદાચ છેલ્લી ઘડીએ એમાંથી મળેલી કોઈ માસ્ટર કી કામ લાગી જાય એવી તેની ગણતરી હતી. આખરે સૂર્યોદય થયો. હજી આ બે યુવાનો કાંઈ કરે તે પૂર્વે જ એક હસમુખો યુવાન અચાનક ક્યાંકથી આવ્યો. આ બંને યુવાનો પાસેથી સડસડાટ પસાર થઈને મહાલયના પ્રવેશદ્વાર સમીપે પહોંચી ગયો. દ્વાર પરનું તાળુ એણે જરા હલાવ્યું અને તાળું આશ્ચર્ય સાથે ખૂલી ગયું. કારણ કે તાળું માત્ર દેખાવ ખાતર જ લગાવાયું હતું. વાસ્તવમાં દ્વાર ખુલ્લા જ હતા. યુવાન તુરંત અંદર પ્રવેશી ગયો. ખૂબ મહેનત કરનાર બંને યુવાનો ફાટી આંખે આ દ્રશ્ય જોઈ રહ્યા.

કથાનો ઉપદેશ બહુ સરળ અને રસપ્રદ છે. સમસ્યા તો દરેકનાં જીવનમાં આવતી જ હોય છે. પરંતુ, પ્રત્યેક વ્યક્તિને એ સમસ્યાનું સહજ નિરાકરણ મળતું નથી.

સહજ સમાધાન તેમને જ મળે છે જેઓ સમસ્યા આવે ત્યારે (૧) અત્યંત ચિંતાતુર બની જતા નથી (૨) સ્વસ્થ ચિત્તે વિચાર કરે છે (૩) આત્મવિશ્વાસથી છલોછલ રહે છે (૪) સકારાત્મક ચિંતન કરે છે અને (૫) દુનિયાથી અલગ રીતે વિચારવાનો પ્રયત્ન કરે છે... કરીશું આપણે આ મસ્ત ઉપદેશને આત્મસાત્ ? જેથી સમસ્યાનાં કારણે જીવનમાં ક્યારેય દુ:ખી થવાનો વારો ન આવે. છેલ્લે પૂર્વોક્ત કથાના અનુસંધાનમાં યાદ રાખવા જેવી સરસ વાતે કે : 'તમે ધારી લો છો એમાં વાધો જ નથી, પણ એને જ સાચું માની લો છો ત્યાં વાંધો છે...'

ક્ષતિથી શક્તિ સુધીની એક નવી દ્રષ્ટિ એટલે અપંગના ઓજસ

આસપાસ ચોપાસ સુરેશ ભટ્ટ

દર વર્ષે ૩ ડિસેમ્બરનો દિવસ આખા વિશ્વમાં વિશ્વ દિવ્યાંગ દિવસ તરીકે ઉજવાય છે. આ દિવસની શરૂઆત માત્ર જાગૃતિ લાવવા માટે જ નહીં, પરંતુ દિવ્યાંગજનોના અધિકારો, ગૌરવ અને સમાજમાં તેમની સંપૂર્ણ અને સક્રિય ભાગીદારીની આવશ્યકતા પ્રત્યે સહાનુભૂતિ અને સમજને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કરવામાં આવી છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્રે ૧૯૯૨માં આ દિવસની ઘોષણા કરી હતી, અને ત્યારથી પ્રતિવર્ષ એક વિશિષ્ટ થીમ સાથે તેની અગત્યતા રેખાંકિત કરવામાં આવે છે. શરૂઆતના વર્ષોમાં, આ દિવસનું ધ્યેય દિવ્યાંગતા સંબંધિત મુદ્દાઓ પર સાર્વજનિક ચર્ચાને પ્રોત્સાહન આપવાનું હતું. સમય જતાં, તેનો વ્યાપ વધ્યો છે અને હવે તે શારીરિક, સામાજિક, આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક જીવનના દરેક ક્ષેત્રમાં દિવ્યાંગજનોની સમાન ભાગીદારીને સુનિશ્ચિત કરવા પર કેન્દ્રિત છે. આ દિવસ ફક્ત દયા દર્શાવવાનો નથી, પરંતુ સમાજને એ સત્યની યાદ અપાવે છે કે દરેક વ્યક્તિમાં અનોખી ક્ષમતાઓ છુપાયેલી છે, જેને યોગ્ય પરિસર, પ્રોત્સાહન અને અવસર મળે તો ખીલી શકે છે. ૩ ડિસેમ્બરનો દિવસ એ વિચારણાનો અને પ્રતિબદ્ધતાનો દિવસ છે — એ વિચારણા કે આપણે એક સમાજ તરીકે કેટલા અંતર્ગત અવરોધો સર્જીએ છીએ, અને એ પ્રતિબદ્ધતા કે આપણે એવું વાતાવરણ સ્થાપિત કરીએ કે જયાં 'વૈવિધ્ય' એ 'સામાન્ય' ની વ્યાખ્યા બની જાય.

અપૂર્ણતામાં છુપાયેલી પૂર્ણતાની ખોજ એ વાક્ય સાર્થક કરવાનું આ દિવસ છે.

સમાજની એક સ્થાપિત માન્યતા છે કે શારીરિક અથવા બૌદ્ધિક રીતે 'સંપૂર્ણ' દેખાતા લોકો જ સફળતા મેળવી શકે છે. આ માન્યતાને સુરતની રહેવાસી અન્વી વિજય ઝાંઝરુકિયા નામની એક યુવતીએ તોડી કાઢી છે. ડાઉન સિન્ડ્રોમ સાથે જન્મેલી અને બાળપણમાં જ ગંભીર હૃદય રોગ તથા અન્ય શારીરિક પડકારોથી જૂઝતી અન્વીને સમાજની નજરમાં 'અક્ષમ' ના લેબલ સિવાય બીજું શું મળી શકે તેવું હતું? પરંતુ તેના માતા-પિતાની દ્રષ્ટિ અલગ હતી. તેમણે દીકરીની શારીરિક લવચીકતા (રબર ગર્લ તરીકે ઓળખ)માં એક અદ્ભુત શક્તિ જોઈ અને તેને યોગના માર્ગ પર દોરી. પરિણામ સમગ્ર રાષ્ટ્રના સમક્ષ છે. યોગે ના માત્ર તેનું શારીરિક સ્વાસ્થ્ય સુધાર્યું, દવાઓ પરની નિર્ભરતા ઘટાડી, પણ તેને રાષ્ટ્રીય સ્તરે સન્માન અને સફળતા પણ અપાવી. અન્વીની કથા એ શક્તિશાળી સંદેશ વહન કરે છે: કોઈપણ વ્યક્તિને ફક્ત એક અંગ કે ક્ષમતાની ક્ષતિના આધાર પર નકારી શકાય નહીં. જ્યારે પરિવાર અને સમાજ વ્યક્તિની 'ક્ષતિ' નહીં, પણ તેની 'ક્ષમતા' પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે, ત્યારે અશક્ય શક્ય બનવા માંડે છે. જે છોકરી બોલવામાં અથવા સામાન્ય ગતિવિધિઓમાં અન્યોથી અલગ હતી, તે આજે યોગના ક્ષેત્રમાં સ્વયંને એક પ્રતિભાશાળી વ્યક્તિ તરીકે સાબિત કરી રહી છે.

સામાજિક 'નોર્મલ'ની સંકુચિત વિચારધારા ને પડકારતી ફિલસૂફીને પડતી મૂકી દિવ્યાંગનોને પણ સામાન્ય પ્રવાહમાં મૂકવાનો આ અવસર બનવો જોઈએ દિવ્યાંગ લોકોને તેની લઘુતા ગ્રંથિ માંથી બહાર કાઢીને શક્તિવાન બનવાનો અવસર છે

આપણો સમાજ 'સામાન્ય' અથવા 'નોર્મલ' ની એવી સખ્ત વ્યાખ્યા બનાવી બેઠો છે કે જેમાં ફિટ ન થઈ શકનારાઓને આપણે 'વિચિત્ર', 'અધૂરા' અથવા 'અક્ષમ' ગણી કાઢીએ છીએ. ફિલ્મ 'સિતારે જમીન પર' આ જ માનસિકતાને ચણભણી રહી હતી. ફિલ્મનો મુખ્ય સંદેશ — 'સૌનું પોતાનું આગવું નોર્મલ હોય છે' — એ આપણી સાંકડી વ્યાખ્યા પર પ્રશ્નાર્થ લગાવે છે. શું ખરેખર એક જ 'સામાન્ય' હોઈ શકે? આપણે દરેકના શરીર, મગજ અને ક્ષમતાઓ જુદા હોય છે. ફિલ્મમાં કહેવાયું તેમ, આપણી શરદી પણ સરખી નથી હોતી, તો પછી બધા મનુષ્યો સરખા અને એક જ મોલ્ડમાં ઘડાયેલા હોય એવી અપેક્ષા રાખવી કેટલી વાજબી છે? દિવ્યાંગતા એ કોઈ અપવાદ નથી; તે માનવ અસ્તિત્વની વૈવિધ્યપૂર્ણતાનો એક અંગ છે. જયારે આપણે 'નોર્મલ' નો ખ્યાલ વિસ્તૃત કરીશું, ત્યારે જ આપણે એ સત્યને સમજી શકીશું કે દરેક વ્યક્તિ અનોખી છે. આ અનોખાપન જ તેની સૌદર્ય અને શક્તિ છે. અન્વી જેવા લોકો આપણી આગળ મૂકે છે કે સમાજે નક્કી કરેલી 'સામાન્ય' ની સીમાઓથી બહાર પણ જીવન ખીલી શકે છે, અને સુંદર રીતે ખીલી શકે છે.

સ્વીકૃતિનું સામર્થ્ય પણ જેવું તેવું નથી હોતું.પરિવાર અને સમાજની ભૂમિકા પણ તેમાં મહત્વની છે.

દિવ્યાંગજનોની સફળતાની કોઈપણ યાત્રાનો કેન્દ્રબિંદુ પરિવારની સ્વીકૃતિ અને અનવરત સહાય છે. કાયદાકીય અધિકારો અને શૈક્ષણિક સવલતો ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે, પરંતુ એ બધાનો પાયો છે ઘરનું પ્રેમમય અને સ્વીકારક વાતાવરણ. જ્યારે એક માતા-પિતા પોતાના બાળકમાં 'સમસ્યા' નહીં પણ 'સંભાવના' જોઈ શકે છે, ત્યારે જ એ બાળક પોતાની શક્તિઓને ઓળખી શકે છે. અન્વીના માતા-પિતાએ તેની શારીરિક રચનાને એક કમજોરી નહીં, પરંતુ યોગ માટેની એક વિશેષ શક્તિ તરીકે જોઈ. આ સકારાત્મક દ્રષ્ટિ જ તેમની સફળતાનું રહસ્ય હતું. વિશ્વ દિવ્યાંગ દિવસ પર આપણે જો માત્ર મીઠાઈ વહેંચીને ફરજિયાત સહાનુભૂતિ દર્શાવીએ, તો તે આ દિવસનો વાસ્તવિક હેતુ સફળ નથી બનતો. તેના બદલે, આપણે દિવ્યાંગજનોની સંસ્થાઓનો ભેટો આપી, તેમની કલા, કૌશલ્ય અને અવરોધોને પાર કરવાની શક્તિને નિહાળવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઈએ. આપણે એવી વ્યવસ્થાઓ બનાવવી જોઈએ જ્યાં દરેક બાળક અને વ્યક્તિને, તેમની ક્ષમતાઓ ગમે તે હોય, ખીલવાની તક મળે. સમાજ તરીકે આપણી જવાબદારી છે કે આપણે ફક્ત ભૌતિક અવરોધો જ નહીં, પણ માનસિક અવરોધો — ભેદભાવ, દયાનો દષ્ટિકોણ અને અજ્ઞાન — પણ દૂર કરવા. ભાવનગરમાં જાણીતા ફિલ્મ અભિનેત્રી ગીતાબેન અગ્રાવત પણ નવનીધિ દિવ્યાંગ ટ્રસ્ટ દ્વારા સર્વોત્તમ કાર્ય કરી રહ્યા છે. અત્યાર સુધીમાં તેણે દિવ્યાંગો માટે જે કાર્ય કર્યું છે તેની ઉચ્ચ કક્ષાની નોંધ પણ લેવામાં આવી છે ગત વર્ષે તેમણે ભાવનગરની અંકુર સંસ્થામાં જઈને દિવ્યાંગ બાળકોની સાથે અનોખી ઉજવણી કરી હતી આ સમયે જાણીતા મોટીવેશન ટ્રેનર જે જે પટેલ ખાસ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા અને દિવ્યાંગ બાળકોને પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા. આજે જ્યારે વિશ્વભરમાં દિવ્યાંગ દિવસ ઉજવાઈ રહ્યો છે જ્યારે આ ક્ષેત્રમાં કાર્ય કરતી વ્યક્તિઓને પ્રોત્સાહિત કરીને તેના કાર્ય અને પ્રગતિની રાહ પર મૂકી આપણે સર્વે સામાજિક કર્તવ્ય નિભાવો બહુ જરૂરી છે અને એ જ સાચો રાષ્ટ્ર ધર્મ છે.

નિષ્કર્ષ

વિશ્વ દિવ્યાંગ દિવસ એ આપણા સમાજની સામૂહિક ચેતનાને પરખવાનો અને પુનઃકેલવાનો દિવસ છે. અન્વી વિજય ઝાંઝરુકિયા જેવા અસંખ્ય પ્રેરણાદાયક ઉદાહરણો આપણને શીખવી જાય છે કે માનવીની શક્તિ અને સંભાવનાઓ કોઈ શારીરિક સ્થિતિ અથવા બૌદ્ધિક પરીક્ષણોમાં આંકી શકાય તેમ નથી. 'અપૂર્ણતા' એ માનવ સ્થિતિનો એક અભિન્ન અંગ છે; પ્રત્યેક વ્યક્તિ કોઈ ન કોઈ રીતે અપૂર્ણ છે, અને આ જ અપૂર્ણતાઓ તેને અનોખો બનાવે છે. આપણે એક એવા સમાજનું નિર્માણ કરવાની જરૂર છે જયાં 'સામાન્ય' ની જગ્યાએ 'વૈવિધ્ય' નો ઉજવાય, જયાં સહાનુભૂતિ કરતાં સમાનતાને મહત્ત્વ મળે, અને જયાં દરેક વ્યક્તિને, તેની ક્ષમતાઓ અને પડકારો ગમે તે હોય, ગૌરવપૂર્ણ જીવન જીવવાની તક મળે. ચાલો, આ ૩ ડિસેમ્બરે, આપણે પ્રતિજ્ઞા લઈએ કે આપણે 'ક્ષતિ' ને 'શક્તિ' તરીકે જોવાની દ્રષ્ટિ વિકસાવીશું, અને એવું વાતાવરણ રચીશું જ્યાં દરેક વ્યક્તિ — દિવ્યાંગ હોય કે ન હોય — પોતાની અનોખી ક્ષમતાઓથી સમાજને સમૃદ્ધ કરી શકે. કારણ કે, ખરેખર, "આ વિશ્વમાં કશું જ પૂર્ણ હોવું શક્ય નથી, અને દરેક અપૂર્ણતાની આગવી સુંદરતા હોય છે.''